

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรของการวิจัยเรื่อง บทบาทของบิดาท่อการเลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของตนเอง คือ บิดาที่นำบุตรมาตรวจสุขภาพที่คลินิกสุขภาพเด็กดีของศูนย์บริการสาธารณสุขที่เป็นศูนย์ภาคจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง ของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร

ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรโดยชั้นแรกสุ่มศูนย์บริการสาธารณสุขให้ได้ 4 แห่ง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย จากศูนย์บริการสาธารณสุข 4 แห่ง ทำการสัมภาษณ์บิดาทุกคนที่นำบุตรมาตรวจสุขภาพในคลินิกสุขภาพเด็กดีในช่วง วันที่ 1 มิถุนายน ถึง 30 สิงหาคม พ.ศ. 2526 ทำการสัมภาษณ์โดย เริ่มจากศูนย์ที่ 1, 2, 3 และ 4 แห่งละวัน จนกระทั่งได้ตัวอย่างประชากรแห่งละ 45-55 คน รวมได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นประมาณ 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 บทบาทการเลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของบิดา

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย บทบาทการเลี้ยงดูทารกของบิดา 5 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้ให้สิ่งของเครื่องใช้และของเล่น ด้านให้เวลาการเป็นเพื่อนเล่นและส่งเสริมการเล่นของบุตร ด้านให้

การดูแลขณะปกติและเจ็บป่วย คำนึงถึงการป้องกันคุ้มครองจากอันตรายต่าง ๆ และ
 คำนึงเป็นสื่อกลางของครอบครัวและสังคม แบบสัมภาษณ์เป็นแบบการรับรู้ของบิดา
 ใน 3 ระดับ คือ

เห็นควมมาก	ให้คะแนน 3	หมายความถึง	บิดาเห็นว่าบทบาทนั้นควรปฏิบัติเป็นประจำ
เห็นควมน้อย	ให้คะแนน 2	หมายความถึง	บิดาเห็นว่าบทบาทนั้นควรปฏิบัติเป็นบางครั้ง
ไม่เห็นควม	ให้คะแนน 1	หมายความถึง	บิดาเห็นว่าบทบาทนั้นไม่ควรปฏิบัติเลย

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาบทบาทของบิดาต่อการเลี้ยงดูทารกจาก หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย ทั้งของในประเทศและต่างประเทศ
2. สัมภาษณ์บิดาจาก คลินิก สุขภาพเด็กที่จากโรงพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งเป็นบิดาที่อยู่ระหว่างการเลี้ยงดูบุตรในวัยทารก เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของบิดาต่อการเลี้ยงดูทารกในสถานต่าง ๆ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการเลี้ยงดูทารกจากบิดา
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัว
  - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ของบิดาต่อบทบาทการเลี้ยงดูทารกประกอบด้วยบทบาท 5 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้
    - ด้าน 1 การเป็นผู้ให้สิ่งของเครื่องใช้ และของเล่น จำนวน 6 ข้อ

ค่าน 2 การให้เวลา เป็นเพื่อนเล่น และส่งเสริม
การเล่นของบุตร จำนวน 5 ข้อ

ค่าน 3 การให้การดูแลขณะปกติ และเจ็บป่วย จำนวน
10 ข้อ

ค่าน 4 การให้การปกป้องคุ้มครองจากอันตรายต่าง ๆ
จำนวน 8 ข้อ

ค่าน 5 การเป็นสื่อกลางของครอบครัวและสังคม
จำนวน 11 ข้อ

4. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการ
พยาบาล ผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยา และพ่อตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน (รายชื่อ
อยู่ในภาคผนวก) ตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมของเนื้อหา ผู้วิจัยถือ
เกณฑ์ว่าถ้าผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 ท่าน เห็นด้วย ถือว่าเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีความตรง
และครอบคลุมของเนื้อหา และถ้ามีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยไม่ถึง 8 ท่าน ผู้วิจัยจะ
ขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์

5. การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่มีความตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้
กับบิดาที่นำบุตรมาตรวจสุขภาพในคลินิกสุขภาพเด็กดี ที่มีคุณสมบัติคล้ายประชากร
ที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 15 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงด้วยวิธีของครอนบาช
(Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง 0.77 (รายละเอียดของการคำนวณ
แสดงในภาคผนวก)

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์บิดาซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรโดยการสัมภาษณ์ด้วย
ตนเอง และมีผู้ช่วยสัมภาษณ์อีก 1 คน ทั้งนี้ผู้ร่วมสัมภาษณ์ได้รับการอธิบายถึง วัตถุประสงค์
การและขั้นตอนของการสัมภาษณ์จนเป็นที่เข้าใจดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวนเป็นร้อยละ
2. จำนวนค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของมณฑลการเลี้ยงดูทารกของบิดาทั้ง ส่วนรวม รายข้อ และรายคำ
3. ทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่ามัธยเลขคณิตของมณฑลการเลี้ยงดูทารกตามการรับรู้ของบิดา จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว อายุ และลำดับการเกิดของบุตร ด้วยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) และระดับการศึกษาด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F - test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์
สูตรหาความเที่ยง α -coefficient (ประคอง กรรณสูต

2529 : 43)

$$r_x = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{S_1^2}{S_x^2} \right)$$

n = จำนวนข้อสอบ

S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้รับการทดสอบทั้งหมด

r = ค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา

2. ค่ามัธยเลขคณิต ใช้สูตรดังนี้ (ประคอง กรรณสูต 2522 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ มัธยเลขคณิต หรือคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N จำนวนข้อมูล

3. คำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

(ประกอบ กรรณสูตร 2522 : 51)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ SD ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวที่ยกกำลังสอง

$\sum X$ ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

N จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

4. การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2529 : 128)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่ม

$\bar{X}_1$ มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่ 2

N_1 จำนวนประชากรของกลุ่มที่ 1

N_2 จำนวนประชากรของกลุ่มที่ 2

5. วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของประชากร 3 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) (บุญธรรม กิจปรีกามวิสุทธิ 2524 : 251)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$F = \frac{SS_b}{k - 1}$$

$$MS_w = \frac{SS_w}{N - k}$$

$$SS_b = \frac{(\sum X_1)^2}{n_1} + \frac{(\sum X_2)^2}{n_2} + \frac{(\sum X_3)^2}{n_3} - \frac{(\sum X)^2}{N}$$

$$SS_w = SS_t - SS_b$$

เมื่อ $SS_t = \sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{N}$

$df_1 = k - 1 =$ **ชั้นความเป็นอิสระ**

$df_2 = N - k$

$N =$ **จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ทุกกลุ่มรวมกัน)**

$k =$ **จำนวนกลุ่ม**

$SS_b =$ **ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม**

$SS_w =$ **ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม**

$MS_b =$ **คะแนนเฉลี่ยผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม**

$MS_w =$ **คะแนนเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม**

F = ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวอย่าง 3 กลุ่ม
เพื่อใช้พิจารณาเปรียบเทียบ

ถ้าพบว่ามีค่าแตกต่างกัน จะเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่
โดยการทดสอบโดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) (ประคอง
กรรมวิธี 2524 : 182)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k - 1)}$$

เมื่อ M_1 = มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่ 1

M_2 = มัชฌิมเลขคณิตของกลุ่มที่ 2